

Gola Kùltür Sanat ve Ekoloji Derneği Strateji Belgesi

2024-2026

Gola Kùltür Sanat ve Ekoloji Derneği 2006 yılında İstanbul'da Lazcanın yaşamasını odağına alarak kurulmuş, 10 yıl boyunca tematik başlıklarla Yeşil Yayla Kùltür Sanat ve Çevre Festivali'ni düzenlemiş dernek statüsünde bir sivil toplum kuruluşudur. 2021 yılı itibari ile merkezini İstanbul'dan Rize'ye taşıyan Gola, derlediği bilginin yaygınlaştırılması için, özellikle dil hakları ve çevre hakkı, toplumsal cinsiyet eşitliği gibi kesişimsel hak alanlarında çalışmalarını sürdürmektedir.

Gola, Doğu Karadeniz'de yaşayan yerleşik halkları tanımayı ve tanıtmayı, kültürel birikimlerini kayda geçirmeyi ve gelecek nesillere aktarmayı hedefler. Evrensel ve kültürel mirasa, canlıların yaşamına duyarlıdır. Uzun yıllardır yaptığı çalışmalarla hem ekolojik hem kültürel değerlere dikkat çekmiş hem de yerel ekonomiyi canlandırmak ve yerel üretimi arttırmak amacına da katkı sunmuştur.

Lazca'da "yayla" anlamına gelen Gola'nın öncelikli çalışma alanı Lazca'nın yaşamasına katkı sunmak, bu doğrultuda yapılan çalışmaları desteklemektir.

Gola Kùltür, Sanat ve Ekoloji Derneği; Karadeniz'den Türkiye'ye söz söyleyen ve aynı zamanda Türkiye'den Karadeniz'e gelen seslere aracılık ederek köprü kuran çoğulcu bir örgüttür. Bu bağlamda evrensel kavramlarla Doğu Karadeniz yerelindeki sorunları anlamaya, duyurmaya ve çözmeye çalışan, çeşitliliğe açık, çok kültürlü bir örgüttür.

Vizyon:

Doğu Karadeniz yerelinden merkezlere, kuşaklar arasında etkileşimin olduğu, kültürlerin yaşaması için eşit koşulların yaratıldığı, doğa ve insan arasında uyumun sağlandığı, ayrımcılıkların olmadığı bir toplum.

Misyon:

- Kuşaklar arası etkili bir iletişimi kurmaya aracılık etmek,
- Taşra ile merkezler arasında köprü kurmak,

- Kültür sanat faaliyetleri ile yereli dönüştürmek,
- Ekolojik farkındalığın artması için doğa ve insana dair bütünlükçü bakış açısını yaygınlaştırmak,
- Yerel  retimi artırmak ve yerel ekonomiyi canlandırmak,
- Lazcanın sürdürülebilirliğine katkı sağlayan çalışmalar yapmak ve yapılan çalışmaları desteklemek,
- Bilgi  retimi yoluyla alternatif Doğu Karadeniz belleği oluşturmak,
- Doğu Karadeniz yereli ve sivil toplumuna dair arşiv oluşturmak,
- Doğu Karadeniz'deki sivil toplumu güçlendirmek ve demokratikleşmeye katkı sağlamak,
- Somut ve somut olmayan kültürel mirasın kaydını tutmak.

Ana Faaliyetler

Gola, Doğu Karadeniz'de yaşayan yerleşik halkları tanımayı ve tanıtmayı, kültürel birikimlerini kayda geçirmeyi ve kuşaklar arası etkileşimi hedefler. Bu amaçla,

- 1) Kültür sanat faaliyetlerinin organizasyonu,
- 2) Arşiv ve derleme çalışmalarının yapılması,
- 3) Değişen ekolojiyi ve kültürü anlamak için çalıştaylar düzenlenmesi ve basılı envanter  retimi,
- 4) Finansal sürdürülebilirliği için çalışırken yerel üreticinin desteklenmesi,
- 5) Hak temelli sivil toplumun zayıf olduğu Doğu Karadeniz'de demokrasi ve hakların güçlenmesine katkı sunmak ve kendi kurumsallaşmasını sağlamak için kapasite güçlendirme faaliyetlerini gerçekleştirir.

Ortaklıklar

Gola faaliyetlerinde ortaklık kurduğu ve kurabileceği temel kitle; özelde lazca ve Doğu Karadeniz yerelinde tehlike altındaki diller, yerel kültürler ve/veya ekoloji alanında araştırma yapan, politika üreten, yerelde üretilen bilgilerin yaygınlaştırılmasına katkıda bulunan ve yerel ile temas halinde olan bütün kişi ve kurumlardır. Daha net belirtmek gerekirse, derneğin hedef kitlesi ve potansiyel

ortaklıkları başta yerelde yaşayan ve/veya yaşamayan dil ve doğa hakkı savunuculuğu yapan tüm kişi ve kurumlar olmak üzere, hak temelli sivil toplum örgütleri, dayanışma ağları, medya kuruluşları, araştırmacılar, kamu kurumları ve politika yapıcılarıdır.

Çalışma Alanlarında Temel Sorunlar, Gelişmeler, Eğilimler ve Gola Derneği

Temel Sorunlar:

Toplumdaki kutuplaşmayı artırıcı, güvenlikçi politik gelişmelerin etkisiyle sivil alanda yaşanan daralma, sansür, ifade özgürlüğünde kısıtlamalar, etkinlik iptalleri, sivil toplum kuruluşlarına yönelik denetleme ve cezalarda artış gibi bir dizi sorun ve olgu hak temelli sivil toplum kuruluşları için durdukları zeminin daralmasının belirleyicisidir.

Hem içinde bulunduğumuz ekonomik krizin etkileri hem de AB ile ilişkilerde yaşanan blokaj nedeni ile AB ve yurt dışı kaynaklı hibe ve fon desteklerinde kısıtlamalar yaşanabilir. Bu durum da hak temelli sivil toplum için finansal sürdürülebilirlik ve insan kaynağı konusunda var olan belirsizliklerin artmasına neden olacaktır. Keza ekonomik zorluklar nedeniyle etkinliklere katılım azalabilir. Dolaylı olarak sivil toplum, demokratikleşme ve hak temelli yaklaşımlar ikinci plana itilebilir. Mülteci krizi, iklim krizi, göç, demografik değişim, sağ popülizmin yükselmesi ve yaygınlaşan umutsuzluk gibi küresel fenomenlerin yerellerde de karşılığı bulunmaktadır. Gola bileşenlerinin hassasiyetlerinde artış ve çalışma odaklarında değişim gözlenmektedir. Teknolojik değişimlere hızlı uyum sağlayamamaya bağlı olarak çağın gerisinde kalma riski bulunmaktadır.

Gelişmeler:

Sağ popülist otoriter rejimlerin güçlenmesinin, ekonomik krizin ve genel olarak vasatlaşmanın hak temelli çalışan bütün örgütler üzerinde olumsuz etkisi vardır. Ancak buna paralel olarak dayanışma modelleri ve alternatif arayışlarında da güçlü bir birikimin gerçekleştiği görülmektedir. İçinde bulunduğumuz belirsizlik ve krizler çağının bir yansıması Gola'nın büyüme potansiyelinin sekteye uğraması olabilir. Keza hem insan kaynağı hem de faaliyet ve organizasyonlarının devamlılığı için alternatif bir model oluşturmak elzemdir. Bu alternatif modelin bir ayağı finansal

sürdürülebilirlikte olacağı için ekonomik krizin daraltacağı kaynaklar da göz önünde bulundurularak Gola'nın üretime dayalı projeler geliştirmesi ve yerelde üretim yapan üreticilerin, özellikle kadınların desteklenmesi gerekmektedir. Modelin diğer ayağı da kültür ve insan kaynağı sahasındadır. Demografik ve kültürel değişimlere uyum sağlanırken bir yandan da somut ve somut olmayan kültürel mirasın korunması, birlikte yaşama kültürü ve demokrasinin güçlenmesine katkı sağlanması gerekmektedir. Bir yandan da insanları harekete geçirecek motivasyon ve mananın inşa edilmesine katkı sağlanmalıdır. Bu doğrultuda teknolojik gelişmelerden faydalanarak derneğin kapasitesini güçlendirmek, özgün ve etkileşimli içerik odaklı sosyal medya kullanımını artırmak gerekmektedir. İçinde bulunduğumuz kesişimsel krizde ekolojik sorunlarla mücadelenin öncelenmesi için Gola bütün faaliyetlerinde farklı hak ve tematik alanları eş anlı tartışmaya açmakta, dönüşümün lokomotifini olmak için çaba sarf etmektedir.

Eğilimler:

Gola, politik değişimlere karşı proaktif bir tutum benimsemeli, finansal sürdürülebilirlik ve insan kaynağı konularına odaklanmalıdır. Hak temelli sivil toplum kuruluşu olarak Gola'nın çevre baskısı ve yaftalama gibi faktörlere karşı direnç göstermesi, böylesi durumlarla karşılaşıldığında izlenecek yol ve yöntemler için hazırlanılması gerekmektedir.

Hem ekonomik krizin etkilerini azaltmak hem de yerel üreticilerle ilişkilerin güçlenmesi için yerel yönetimlerle ve sivil toplum aktörleri ile olası iş birlikleri üzerinde çalışılması gerekmektedir. Aynı zamanda Gola sivil toplumun zayıf olduğu Doğu Karadeniz'de sivil toplumun güçlenmesi için çaba göstermeli, birlikte yaşama kültürü ve demokratikleşmenin yaygınlaşmasında öncü bir rol üstlenmelidir. Dernek, değişen teknolojiyi takip ederek dijital eğitimlere ağırlık vermelidir. Gola, doğal afetlere karşı hazırlıklı olmalı ve ekolojik konularda toplum bilincini artırmaya yönelik projeler geliştirmelidir. Dernek, hukuki konularda daha etkin bir rol üstlenmeli ve sivil topluma yönelik baskılara karşı direnç göstermelidir. Gola'nın kullandığı dilde ayrımcılık karşıtlığı ve barış vurgusu önemlidir, bu doğrultuda teknolojik gelişmeleri de kapsayacak bir iletişim stratejisinin belirlenmesi gerekmektedir.

Güçlü Yanları:

- Ağ; Gola'nın akademiden sivil topluma, sanat camiasından aktivistlere kadar uzanan geniş bir ağı bulunmaktadır.
- Görünürlük; Gola'nın geçmişten beri getirdiği ilişkiler ağı sayesinde güçlü ve hızla aktive olan bir görünürlüğü vardır.
- Birleştiricilik; farklı sosyal, sınıfsal ve etnik grupların etkinliklerde yan yana gelmesine aracılık eder.
- Yerellik; yerelde üretmeyi ve yerelde üretilenleri desteklemeyi önceler.
- Şeffaflık
- Bağımsızlık
- Disiplinler arası bilgi üretme potansiyeli- farklı deneyim alanlarından aktörleri bir araya getirme ve etkileme kapasitesi
- Kesişimsellik- farklı çalışma alanlarını kapsama (kültür, dil, ekoloji, sanat, çocuk, kadın vs.)
- Öncülük – bölgede sivil alanda yerelde ve dışardan katılımcıları etkileme, alan açma kapasitesi
- İletişim – bölgede geçmiş deneyiminden gelen olumlu bir iletişim becerisi
- Kapsayıcılık – bölgede her kesimden aktörle ilişkisinin ve onları kapsayacak bir perspektifin olması (siyasi partilerle ilişkisizliği)
- İç iletişim – Gola ekibinin güçlü bağları ve iç iletişimi
- Kültüre sadakat/Sahicilik – Dert ettikleri sorunun içinden gelen ve yaşayan bir yaklaşım
- Döngüsellik – Geçmiş bugüne taşıyıp geleceğe dahil etme potansiyeli, kuşaklar arası
- İktidar ilişkilerinin olmaması – özellikle kadınların ağırlıkta olması, eril tahakkümden azade
- Bilgi üretme kapasitesi
- Saha çalışması yürütme kapasitesi
- Kaynak geliştirme kapasitesi
- Kenar etkisi

Zayıf Yanları

- İletişim oturmamış - yıllar içinde oluşturulan Gola 1.0'ın dili 2.0'da değişti ancak planlı bir iletişim yok.
- İlişkilerin devamlılığı sağlanamamış – festivaller döneminde kurulan bağlar zayıflamış.
- Negatif algı- bölgenin muhafazakâr yapısı nedeniyle oluşan (politik bakış, fon karşıtlığı, Soros, feminist kadınlar vs.)
- Plansızlık – faaliyet ve finansal kaynak
- Zaman yönetimi
- İnsan kaynağı politikası yok – görev ve sorumluluklar tanımlı değil, yetkinlik-iş yükü-kapasiteyle uyumlu bir insan kaynağı planlaması yok
- İş takibi ve hesap verilebilirlik zayıf
- Gönüllü ve üye politikası yok
- Yerelde uzman bulma sıkıntısı
- Finans sorumlusu olmaması
- Kamuyla iş birliği sağlamada zayıf
- Gola Dükkân için yetkin ekip kuramama
- Arşiv ve dijitalleşme konusunda deneyim eksikliği

Stratejik Düşünme

Haklara Destek Programı içinde yer alan Gola, kurumsallaşma ve kapasitesini güçlendirme yönünde adımlar atmaktadır. Bu adımlardan biri olarak 2023'ün ikinci yarısında Strateji Belgesi'ni hazırlamaya odaklanmıştır. Gola 2024-2026 Strateji Belgesi'nin hazırlanması sürecinde izlediğimiz adımlar şöyledir:

- 1) Öncelikle, derneğin güçlü ve zayıf yanlarını tespit edebilmek ve önümüzdeki dönemde Gola'yı bekleyen gelişmelere karşı atılabilecek adımları belirlemek amacıyla, dernek üyeleri arasında bir SWOT ve PESTEL çalışması yapıldı.
- 2) Ardından, son üç yılda Gola'nın farklı şekillerde iş birliği yaptığı, Gola'nın etkinliklerine, eğitimlerine katılmış, Gola'nın gönüllüsü olmuş kişilerle anket yöntemi ile görüşmeler yapıldı.

- 3) Gola'nın son üç yılı içinde projelerine kaynak yaratma sürecinde danışmanlık ilişkisi kurduğu kişilerle dış paydaş görüşmeleri yapıldı. Dış paydaşların belirlenmesinin ardından zoom üzerinden her bir dış paydaşla 20 dakika ile bir saat süren mülakatlar gerçekleştirildi.
- 4) Çıkan verinin ışığında birlikte düşünme faaliyeti olarak dış paydaşlarla bir odak grup görüşmesi yapıldı.

Bu toplantıların ve veri toplama sürecinin ardından, strateji belgesi için ana ve alt stratejik hedefleri belirlenerek belge yazıldı.

Belge Yönetim Kurulu'nun onayına sunulmadan önce yukarıda bahsedilen sürece katılanlara davetle ana ve alt stratejik hedeflerin değerlendirildiği bir çevrim içi toplantı daha gerçekleştirildi. Gelen geri bildirimler üzerinden ana ve alt hedefler son hale getirildi.

Stratejik Ana Hedefler- Alt Hedefler

1) Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi

1.1. Kurumsallaşma sürecini olgunlaştırmak

1.2. Finansal sürdürülebilirliği sağlamak

1.2.1 Yeni modeller deneyerek kaynak yaratma çeşitliliğini artırmak

1.2.2 Bireysel bağışçı altyapısını kurmak ve bireysel destekçi sayısını artırmak

1.2.3 İş birlikleriyle satış yöntemlerini denemek

1.2.4 Rezerv yaratmak

1.3. İnsan kaynakları yönetimini geliştirmek

1.3.1. Üye katılımını ve kapsayıcılığını artırmak

1.3.2. Tüm insan kaynaklarının (gönüllüler, üyeler) örgütle ilişkilerinin iyileştirilmesini gerçekleştirmek

1.3.3. Faaliyetlere katılan kişileri aktif gönüllüler haline getirmek

1.4 Bilinirliği artırmak

1.4.1 İletişim stratejisi oluşturarak iletişim kanallarıyla sosyal medya kullanımı etkin kılmak

2) İşbirliklerini Çeşitlendirmek / Yerel ve Uluslararası Ağları Genişletmek ve Geliştirmek

2.1. Yerel ortaklıklar ve yerel yönetimlerle ilişkilerin çeşitlendirilmesi için çalışmalar yapmak

2.1.1. Doğu Karadeniz sivil toplumu ile üretim, tüketim ve faaliyet bazlı ilişkiler kurmak

2.1.2. Doğu Karadeniz sivil toplumu ve yerel yönetimleri ile deneyim paylaşımlarında bulunmak

2.2. Hak temelli çalışan -özelde dil ve çevre hakkı- örgütlerle iş birlikleri gerçekleştirmek

2.2.1. Uluslararası çok ortaklı projelerin hayata geçirilmesi için gerekli örgütsel kapasiteyi hazırlamak

2.2.2. Küresel ağlarda yer almak

3) Çalışma Alanlarında Uzmanlaşmak

3.1. Yeni çalışma yöntem ve usullerini belirleyerek uygulamak

3.2. Yerel kültür alanında üretimleri sürdürmek

3.3. Arşivi güçlendirmek.

Strateji İzleme & Değerlendirme

Bu metin 2024 yılı başında, ilk Yönetim Kurulu toplantısında üyelerin onayına sunulacaktır. Yönetim Kurulu katkısı, onayı sonrası belge aktif hale gelecektir. Bu süreçte 2024-2026 Strateji Belgesi referansı ile faaliyetler planlanacak, hedefler çıkarılacak ve hedef bütçe hazırlanacaktır. Derneğin ilk olağan Genel Kurul toplantısında belge, faaliyetlerle birlikte üyelere aktarılacaktır. Belgeye istinaden ortaya konulan hedeflerin sunumunun gerçekleşmesi ile birlikte Genel Kurul üyelerinden görüş alınacaktır. Görüşlere istinaden gerekirse Strateji Belgesi'nin revizyonu gerçekleştirilecektir. Derneğin Yönetim Kurulu, bir sonraki Genel Kurul toplantısına kadar bu stratejiyi uygulama konusunda Genel Kurula karşı yükümlüdür. Aynı zamanda aylık bültenler, faaliyet raporları ve rutin bilgilendirme toplantıları ile üyelerini faaliyetleri ile ilgili bilgilendirir, geri bildirim alır. Yönetim Kurulu ihtiyaç halinde strateji belgesinde değişikliklere gidebilir. Yönetim Kurulu hedeflerin ne kadarına ulaşabildiği ile ilgili bir sonraki genel kurulunda üyelerini geçmiş dönem faaliyet raporuyla bilgilendirir. Strateji Belgesi onaylandıktan sonra derneğin web sitesinde yer alır, herkesin erişimine açık olur. Bu bağlamda ek olarak bir değerlendirme formu da belgeye dair fikir aktarmak isteyenler ve/veya bir sonraki strateji belgesi yazım sürecinde görüşleri ile katkı sunmak isteyenler için web sitesinde yer alır.